

Gazze İnsani Yardım Vakfı: Vahşetlere İştirak ve İsrail'in İşgalci Güç Olarak Yükümlülüklerinin Altını Oyma

Gazze İnsani Yardım Vakfı (GHF), Şubat 2025'te İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri'nin desteğiyle kurulmuş ve Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisi'nin (OCHA) Haziran 2025 raporuna göre, İsrail'in 11 haftalık ablukası sırasında Gazze Şeridi'nde 2,3 milyon sakinin %80'inden fazlasını kıtlık eşiğine getiren bir ortamda insani yardım dağıtmayı amaçlamıştır. Ancak, GHF'nin faaliyetleri sivillere korkunç zararlar vermiş, Gazze Sağlık Bakanlığı ve bağımsız tanıklar tarafından doğrulanan bilgilere göre, Mayıs 2025'ten bu yana yardım dağıtım noktalarında 613'ten fazla Filistinli öldürülmüş ve 4.200 kişi yaralanmıştır. İsrail kontrolü altındaki militarize bölgelerde gerçekleşen ve silahlı özel güvenlik müteahhitlerini içeren bu olaylar, Uluslararası Af Örgütü ve Sınır Tanımayan Doktorlar da dahil olmak üzere 170'ten fazla insani yardım kuruluşunun GHF'yi "ölüm tuzağı" olarak kınamasına ve uluslararası insani hukukun (IHL) ihlali olarak nitelendirmesine yol açmıştır. Bu makale, GHF'nin bir terörist örgüt olduğunu, savaş suçları, insanlığa karşı suçlar ve soykırımda suç ortağı olduğunu ve IHL'yi baltaladığını savunmaktadır. İsrail'in Gazze'deki işgalci güç olarak yükümlülüklerini, GHF'nin bu yükümlülükleri nasıl baltaladığını detaylandırır ve yetkili makamlardan GHF'yi tanımlamalarını, yasaklamalarını ve yaptırım uygulamalarını, Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC) Savcısı'ndan ise vakfın yetkilileri ve temsilcileri için Ön İnceleme Dairesi'nden tutuklama emri talep etmesini ister.

I. İsrail'in İşgalci Güç Olarak Yükümlülükleri

İsrail, 2005'te çekilmesine rağmen, Gazze'nin sınırları, hava sahası, karasuları ve temel hizmetler üzerinde etkin kontrolü nedeniyle Gazze Şeridi'nde işgalci güç olarak tanınmaktadır; bu durum, Uluslararası Adalet Divanı'nın (ICJ) 2004'te Duvar İnşasının Yasal Sonuçları hakkında verdiği Danışma Görüşü ve sonraki BM raporları ile teyit edilmiştir. 1907 Lahey Yönetmelikleri, 1949 Cenevre Sözleşmeleri ve 1977 Ek Protokol I, İsrail'in işgalci güç olarak yükümlülüklerini şu şekilde özetler:

- 1. Sivillerin Korunması:** Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin (GCIV) 4. Maddesi, işgalci gücün kontrolü altındaki sivilleri korunan kişiler olarak tanımlar. 27. Madde, İsrail'in insani muamele sağlamasını, Filistinlileri şiddetten korumasını ve güvenliklerini garanti altına almasını zorunlu kılar. GHF noktalarındaki sistematik cinayetler—17 Haziran 2025'te Han Yunus'ta 59 ve 16 Haziran 2025'te Refah yakınlarında 37—bu yükümlülüğü ihlal eder, çünkü İsrail'in GHF ile koordinasyonu sivilleri ölümcül tehlikelere maruz bırakır.

2. **İnsani Erişim:** GCIV'nin 55. Maddesi, İsrail'in işgal altındaki nüfusa yiyecek ve tıbbi malzeme tedarikini sağlamasını gerektirken, 59. Madde tarafsız kuruluşlar tarafından sağlanan yardımı kolaylaştırmayı zorunlu kılar. 11 haftalık abluka, Gazze halkının %80'i için kıtlık seviyesinde açlığa neden olmuş (OCHA, Haziran 2025) ve bu görev ihlal edilmiştir. Birleşmiş Milletler Filistin Mültecilerine Yardım ve Çalışma Ajansı'nı (UNRWA) GHF'nin dört militarize noktasıyla değiştirerek, İsrail güvenli yardım teslimatını engeller ve insani operasyonları koruyan Ek Protokol I'nin 8(c) Maddesi'ni ihlal eder.
3. **Toplu Ceza Yasağı:** GCIV'nin 33. Maddesi, sivillerin işlemedikleri eylemlerden dolayı zarar görmesine yol açan toplu cezaları yasaklar. Abluka ve GHF'nin ölümcül operasyonları, yardımı kısıtlayarak ve yardım arayanları şiddete maruz bırakarak toplu ceza oluşturur; bu durum, BM Gıda Hakkı Özel Raportörü tarafından Haziran 2025'te belirtilmiştir.
4. **Kamu Sağlığı ve Refahı:** GCIV'nin 56. Maddesi, İsrail'i kamu sağlığı ve hijyeni sürdürmeye, yerel makamlarla işbirliği yaparak açlığı ve hastalıkları önlemeye zorlar. GHF'nin yetersiz yardım sistemi, UNRWA'nın kapsamlı yardımıyla karşılaştırıldığında belirsiz "yemekler" dağıtarak Gazze'nin kıtlık krizini ağırlaştırır ve bu görevi ihlal eder.
5. **Ayrımcılık Yapmama ve Tarafsızlık:** IHL, Cenevre Sözleşmeleri'nin Ortak 3. Maddesi de dahil olmak üzere, sivillere tarafsız muamele yapılmasını gerektirir. GHF'nin İsrail'in güvenlik hedefleriyle uyumu—sözde Hamas etkisini engellemek için BM sistemlerini bypass etmesi—tarafsızlığı zedeler ve Genel Kurul'un 46/182 (1991) sayılı kararındaki tarafsızlık ve insanlık ilkelerini ihlal eder.

İsrail'in bu yükümlülükleri yerine getiremeyişi, GHF'ye verdiği destekle daha da kötüleşerek sivil zararlara ve açlığa yol açar, IHL'yi ihlal eder ve vahşetleri mümkün kılar. İsrail'in işgalci güç olarak kontrolü altında yürütülen GHF operasyonları, her ikisini de uluslararası hukuk ihlalleriyle suçlar.

II. GHF'nin Terörist Örgüt Olarak Tanımı

Terörizm, BM Güvenlik Konseyi'nin 1566 (2004) sayılı kararında, bir nüfusu korkutmak veya bir eylemi zorlamak amacıyla sivillere ölüm veya ciddi bedensel zarar vermeyi amaçlayan eylemler olarak tanımlanır; 1999 Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi'nin (Madde 2) ise halkta korku uyandıran eylemleri kapsar. GHF'nin faaliyetleri bu kriterleri karşılar. Dört dağıtım noktası, militarize bölgelerde yer alarak çaresiz sivilleri İsrail askerleri veya GHF'nin silahlı müteahhitlerinden ölümcül güçle karşı karşıya getirir. Raporlar, 613 ölüm ve 4.200 yaralanmayı belgelemekte olup, Han Yunus'ta 59 cinayet ve Refah yakınlarında 37 cinayet gibi olaylar yer alır. Uluslararası Af Örgütü'nün alıntı yaptığı eski bir müteahhitin ifadesi, GHF muhafızlarının kalabalıklara ateş açtığını iddia ederek doğrudan katılımı önerir. Gazze'nin açlık krizi ortasında bu şiddet modeli, Filistinlileri korkutur, yardım aramayı caydırır ve İsrail'in kontrolünü güçlendirir; bu, 1566 sayılı kararın terörizm tanımıyla uyumludur.

III. Savaş Suçlarına İştirak

Roma Statüsü'nün 8. Maddesi'ne göre savaş suçları, silahlı çatışmalar sırasında kasıtlı cinayetleri ve sivillere yönelik saldırıları içerir. Cenevre Sözleşmeleri'nin Ortak 3. Maddesi, İsrail-Hamas gibi uluslararası olmayan çatışmalarda sivillere yönelik şiddeti yasaklar. GHF'nin militarize noktaları, İsrail güçleriyle koordine edilerek bu tür ihlalleri mümkün kılar. BM İnsan Hakları Ofisi, Haaretz soruşturmasına göre İsrail askerlerinin silahsız yardım arayanlara ateş açma emri aldığını bildirir ve GHF'nin 613 ölüme rağmen noktaları taşınamaması suç ortaklığını ima eder. Sivillere yönelik saldırıları kolaylaştırarak, GHF, Roma Statüsü'nün 25(3)(c) Maddesi uyarınca, ihlallere bilerek yardım eden kuruluşları sorumlu tutan savaş suçlarına yardım ve yataklık eder.

IV. İnsanlığa Karşı Suçlara İştirak

Roma Statüsü'nün 7. Maddesi'ne göre insanlığa karşı suçlar, saldırı hakkında bilgi sahibi olarak sivillere karşı yaygın veya sistematik bir saldırının parçası olarak cinayet, imha ve insanlık dışı eylemleri içerir. GHF noktalarındaki 613 ölüm, tekrarlanmaları ve ölçeği nedeniyle sistematik bir saldırı oluşturur. Ölümcül bölgelerde faaliyet göstererek ve UNRWA'nın güvenli sistemini değiştirerek, GHF bilerek cinayetleri (Madde 7(1)(a)) ve insanlık dışı eylemleri (Madde 7(1)(k)) kolaylaştırır. BM'nin açıklıkla "imha" uyarısı (Madde 7(1)(b)), GHF'nin Gazze'nin %80'lik kıtlık riskindeki rolünü bu suçlarla bağlar, çünkü bu, acı çekme koşullarını ağırlaştırır.

V. Soykırıma İştirak

1948 Soykırım Sözleşmesi, soykırımı, bir korunan grubu tamamen veya kısmen yok etme niyetiyle yapılan eylemler olarak tanımlar; bu, cinayetleri (Madde II(a)) veya fiziksel yok etmeye yol açacak koşulları dayatmayı (Madde II(c)) içerir. Suç ortaklığı, bu tür eylemlere bilgiyle yardım etmekten kaynaklanır (Madde III(e)). GHF'nin faaliyetleri, 613 ölüm ve %80 kıtlık riski ortasında açıklığı mümkün kılarak Filistinlileri yok eden koşullara katkıda bulunur. ICJ'nin 2024'te Gazze'de olası soykırım kararı bu iddiayı güçlendirir. Sivilleri ölümcül noktalara çekerek ve yardımı baltalayarak, GHF soykırım eylemlerine yardım eder ve Madde III(e) uyarınca suç ortağı olur.

VI. GHF'nin Ölüm Tuzağı ve IHL'nin Altını Oyulması

GHF'nin modeli, güvenli ve tarafsız yardım teslimatı için IHL'nin gerekliliklerini (Cenevre Sözleşmeleri, Ortak Madde 3; Ek Protokol II, Madde 18) baltalayan bir ölüm tuzağıdır. UNRWA'nın 400 güvenli dağıtım noktasına kıyasla, GHF'nin dört militarize noktası kaotik akınlar yaratır ve sivilleri keskin nişancılara ve silahlı müteahhitlere maruz bırakır. Han Yunus'ta 59 ölüm ve Refah yakınlarında 37 ölüm dahil olmak üzere ateş açma raporları, STK eleştirileri ve GHF'yi "ölüm bölgesi" olarak nitelendiren X gönderileri, bu ölümcül tasarımı vurgular. İsrail'in güvenlik hedefleriyle uyum sağlayarak BM sistemlerini bypass etmek ve sözde Hamas etkisini engellemek, GHF, Genel Kurul'un 46/182 (1991) sayılı kararındaki tarafsızlık ve insanlık ilkelerini ihlal eder. Bu altüst etme, insani yardımı kontrol

ve zarar mekanizmasına dönüştürerek İsrail'in yasal yükümlülüklerini ve uluslararası insani ilkeleri baltalar.

VII. GHF'nin İsviçre'deki Yasal Çöküşü

Gazze İnsani Yardım Vakfı'nın şeffaflık ve kurumsal meşruiyet eksikliği, İsviçre Federal Vakıflar Denetleme Kurumu'nun (ESA) 2 Temmuz 2025'te Cenevre'de kayıtlı GHF şubesine karşı tasfiye işlemlerine başlamasıyla daha da teyit edildi. ESA, İsviçre vakıf yasasının birden fazla ihlalini gerekçe gösterdi: - İsviçre merkezli, imza yetkisine sahip bir yönetim kurulu üyesi olmaması, - Yasal olarak gereken üç yönetim kurulu üyesinden az olması, - İsviçre banka hesabı veya geçerli bir adres bulunmaması, - Akredite bir denetim organının olmaması.

GHF, İsviçre şubesinin İsviçre'de hiçbir zaman faaliyet göstermemiş operasyonel olmayan bir yedek birim olduğunu kabul etti ve operasyonel olarak ABD'de (Delaware) yerleşik olduğunu doğruladı. ESA, İsviçre Resmi Ticaret Gazetesi'nde 30 günlük bir fesih bildirimi yayınladı. Mayıs 2025'te, Cenevre merkezli bir hukuk STK'si olan **TRIAL International**, GHF'nin faaliyetlerinin İsviçre yasasını ve uluslararası insani hukuku ihlal edip etmediğini soruşturmak için iki resmi başvuru yaptı ve tarafsızlık ile tarafsızlığın eksikliğini gerekçe gösterdi.

GHF'nin yapısal uyumsuzluğu, iyi niyet varsayımını tamamen ortadan kaldırır. Uluslararası insani hukuk ve İsviçre düzenleyici rejimlerine göre, şeffaf yönetim, yerel denetim ve hesap verebilirlik ile kanıtlanan **kurumsal meşruiyet**, yasal insani operasyonlar için bir ön koşuldur. GHF'nin bu standartları tamamen karşılayamaması, tarafsız yardım teslimatını baltalamak amacıyla kötü niyetli veya devlet tarafından araçsallaştırılmış bir varlık olduğu yönünde çürütülebilir bir varsayımı destekler.

VIII. Eylem Çağrısı

1. Yetkili Makamlar Tarafından Tanımlama, Yasaklama ve Yaptırım Uygulama

- **BM Genel Kurulu:** 377A sayılı kararı ("Barış için Birleşme") kullanarak, Genel Kurul 10. Olağanüstü Oturum'u yeniden toplamalı, GHF'yi terörist örgüt olarak tanımlamalı ve varlıkların dondurulması, seyahat yasakları ve finansman yasağı için baskı yapmalıdır—bu, Gazze ateşkes çabalarına verilen destek göz önüne alındığında, üçte iki çoğunlukla mümkündür.
- **Ulusal Hükümetler:** Özellikle Arap Birliği, Afrika Birliği ve Küresel Güney içindeki devletler, GHF'yi ulusal terörle mücadele yasaları uyarınca bireysel olarak terörist bir varlık olarak tanımlamalı, varlıklarını dondurmaları ve işbirliğini yasaklamalıdır. Örnekler, ISIL ile bağlantılı varlıkların tek taraflı tanımlamalarını içerir.
- **Bölgesel Organlar:** AB, Arap Birliği ve Afrika Birliği, 2022 BM Güvenlik Konseyi vetosundan sonra Kuzey Kore'ye yönelik AB kısıtlamaları gibi önlemleri taklit ederek yaptırım mekanizmalarını kullanmalıdır.

2. ICC'de Ceza Sorumluluğu

ICC Savcısı, Roma Statüsü'nün 58. Maddesi uyarınca, GHF'nin liderliği, yönetim kurulu

üyeleri ve ölümcül yardım noktası operasyonlarıyla bağlantılı güvenlik müteahhitleri için tutuklama emri talep etmelidir. Gerekçeler şunları içerir:

- **Madde 25(3)(c):** Savaş suçlarına yardım ve yataklık,
- **Madde 7:** İnsanlığa karşı suçlar,
- **Madde 6 + Soykırım Sözleşmesi Madde III(e):** Soykırımda suç ortaklığı.

Filistin'in 2015'ten beri ICC üyeliği, Gazze üzerinde yargı yetkisini kurar. Haziran 2025'te BM İnsan Hakları Konseyi'nin yardım noktalarındaki kurbanların soruşturulmasını isteyen kararı, savcının eylemleri için ek gerekçeler sağlar.

Sonuç

Gazze'nin işgalci gücü olarak İsrail, Lahey Yönetmelikleri, Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokol I ile sivilleri koruma, insani erişimi sağlama ve toplu cezalandırmayı önleme yükümlülüğüne sahiptir. İsrail'in koordinasyonu altında yürütülen GHF operasyonları, 613'ten fazla ölüme neden olmuş ve Gazze sakinlerinin %80'inden fazlasını etkileyen kıtlık seviyesinde açlığa katkıda bulunmuştur. Bu eylemler terörizmi (BM Güvenlik Konseyi'nin 1566 sayılı kararı), savaş suçlarını (Roma Statüsü'nün 8. Maddesi), insanlığa karşı suçları (Madde 7) ve soykırımı (Soykırım Sözleşmesi'nin Madde II) oluşturur. GHF'nin İsviçre'deki yasal çöküşü, meşruiyet iddiasını daha da yıkar. Uluslararası toplum kararlılıkla hareket etmelidir: GHF tanımlanmalı, yasaklanmalı, yaptırımlara tabi tutulmalı ve liderleri cezai olarak sorumlu tutulmalıdır. UNRWA'nın merkezi insani rolünün yeniden kurulması, Gazze'nin sivillerini korumak ve uluslararası hukuku sürdürmek için hayati önemdedir.